

Kenth Häggblom, statistikchef
Tel. 25497

Utbildning 2006:3
25.10.2006

Grundskolan hösten 2006

Drygt 3 000 grundskolelever

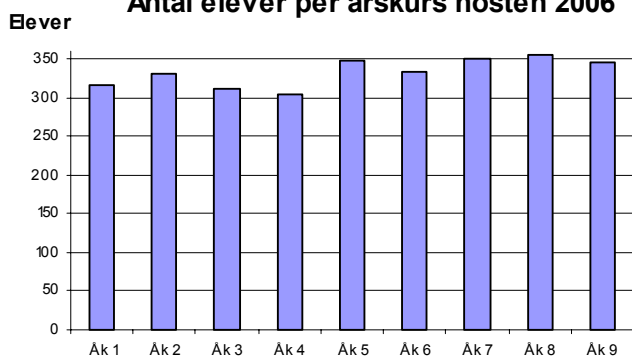
Antalet grundskolelever höstterminen 2006 uppgår till 3 003, varav 1 946 på lågstadiet och 1 057 på högstadiet. Pojkarna är något fler än flickorna, 1 538 respektive 1 465. Av eleverna går 60 i klassbunden specialundervisning, medan träningsundervisningen omfattar 31 elever.

1. Grundskolelever efter undervisningstyp, kön och stadium 2006

	Totalt	Kön		Stadium	
		Flickor	Pojkar	Lågstadiet	Högstadiet
Totalt	3 003	1 465	1 538	1 946	1 057
Allmänundervisning	2 912	1 427	1 485	1 894	1 018
Specialundervisning	60	26	34	32	28
Träningsundervisning	31	12	19	20	11

Totalantalet elever har sjunkit med 55 sedan höstterminen 2005, främst beroende på att de som gick ut högstadiet i våras var drygt 40 fler än de som började ettan i augusti. Årskurserna på lågstadiet omfattar i genomsnitt 325 elever, medan högstadietårskursernas storlek ligger omkring 350 elever. Eftersom de årskullar som står i beråd att börja sin skolgång de närmaste åren omfattar 300 barn eller färre, ser tendensen med sjunkande elevantal ut att fortsätta.

Antal elever per årskurs hösten 2006

Beskrivning av statistiken

Detta meddelande innehåller statistik om eleverna i de åländska grundskolorna, deras språkstudier samt vissa uppgifter om skolornas datautrustning. Det huvudsakliga statistiska måttet är antalet elever, som redovisas fördelat efter bl.a. skola, årskurs, kommun, typ av undervisning och val av frivilliga språk. Statistiken gäller situationen i början av läsåret 2006 - 2007, eller den 20 augusti 2006. Vissa jämförelser med tidigare år görs också.

Definitioner och förklaringar:

Landskommuner	Alla kommuner utom Mariehamn
Landsbygden	Alla kommuner på fasta Åland utom Mariehamn
Skärgården	Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar, Sottunga och Vårdö
-	Exakt 0 enheter
.	Uppgift ologisk, kan ej förekomma
..	Uppgift saknas

Statistiken baseras på uppgifter som ÅSUB har begärt in från de kommunala skolförvaltningarna. Uppgifterna har sänts in till ÅSUB via e-post antingen direkt från skolorna eller via skoldirektörerna. Insamlingen är en totalundersökning och uppgifter från samtliga grundskolor ligger till grund för statistiken. ÅSUB har gjort vissa kompletteringar och korrigeringar av statistiken efter kontakter med skolorna och skolförvaltningarna.

ÅSUB publicerar sedan år 2000 ett årligt meddelande med grundskolstatistik. Årets meddelande är omarbetat och förändrat jämfört med 2005 års publikation. Ytterligare statistik om grundskolan, bl.a. flera tidsserier och mera detaljerade uppgifter om de enskilda skolorna, kan man hitta på ÅSUBs hemsida (www.asub.ax).

Statistik om lärarna i grundskolan, liksom inom andra delar av det åländska skolväsendet, har publicerats för 2005 och avsikten är att denna statistik skall produceras vart tredje år. Övrig årlig utbildningsstatistik som ÅSUB ger ut gäller utbildningen efter grundskolan och vid Högsolan på Åland samt avlagda examina. ÅSUB har också publicerat en prognos om det framtida elevunderlaget på Åland. All utbildningsstatistik är tillgänglig på hemsidan i form av publikationer, databaser och exceltabeller

Den åländska grundskolan

Grundskolan är obligatorisk och omfattar nio årskurser, varav årskurs 1-6 hör till lågstadiet och årskurs 7-9 till högstadiet. Grundskolorna upprätthålls av kommunerna. Mariehamn har fyra egna grundskolor, varav två är lågstadier, en är högstadium och en, Strandnäs skola, omfattar båda stadier. Landsbygdskommunerna och Vårdö har egna lågstadieskolor, men samarbetar om högstadieundervisningen genom Norra Ålands högstadiedistrikt respektive Södra Ålands högstadiedistrikt. Dessa två kommunalförbund är huvudman för varsin skola, Godby högstadieskola och Kyrkby högstadieskola som handhar även den klassbundna specialundervisningen (san) på både låg- och högstadiet för sina medlemskommuner. Skärgårdskommunerna utom Vårdö har var och en egna skolor som omfattar både låg- och högstadium. Högstadieeleverna från Sottunga går i skola i Föglö två dagar i veckan. Träningsundervisningen för elever med utvecklingsstörning (str) upprätthålls av Kyrkby högstadieskola för hela Åland. Denna undervisning är elvaårig och börjar vid sex års ålder. I statistiken redovisas träningsundervisningens elever så att sjuåringarna hänförs till årskurs ett, åttaåringarna till årskurs 2 etc. Sexåringarna redovisas här sammanslagna med årskurs ett, medan den sista årskursen redovisas som årskurs 10.

Studierna i engelska, som är ett obligatoriskt språk, börjar i de flesta skolor i årskurs 3, men i vissa skolor redan i årskurs 1 eller 2. Som frivilligt språk kan eleverna välja mellan finska, tyska och franska. Vilka av språken som är möjliga att läsa redan på lågstadiet varierar mellan kommunerna. I vissa kommuner börjar studierna av de frivilliga språken på fyran, i vissa på femman och i något fall redan på trean. På högstadiet kan man läsa två olika frivilliga språk.

Totalt finns det 25 grundskolor, varav 16 har mindre än 100 elever, vilket framgår av *tabell 2* där skolorna och eleverna visas fördelade efter skolornas elevantal. Sexton av skolorna har endast lågstadium, en endast högstadium och åtta både låg- och högstadium. Av de sistnämnda är det fem skärgårdsskolor som har lågstadie- och högstadieundervisning i samma skola. Godby och Kyrkby högstadieskolor har lågstadieelever bara inom special- och träningsundervisningen. Bara sex skolor har mer än 200 elever, men i dessa skolor går nästan 60 procent av eleverna. I de nio skolor som har under femtio elever går knappt nio procent av eleverna.

2. Antal skolor och elever efter skolornas elevantal hösten 2006

	Antal elever i skolan						
	Totalt	-9	10-29	30-49	50-99	100-199	200+
Antal skolor	25	1	4	4	7	3	6
Med bara lågstadium	16	1	2	2	6	3	2
Med bara högstadium	1	-	-	-	-	-	1
Med både låg- och högstadium	8	-	2	2	1	-	3
Antal elever	3 003	4	94	161	527	455	1 762
Lågstadiet	1 946	4	72	126	507	455	782
Högstadiet	1 057	-	22	35	20	-	980
Procent av eleverna	100,0	0,1	3,1	5,4	17,5	15,2	58,7
Lågstadiet	100,0	0,2	3,7	6,5	26,1	23,4	40,2
Högstadiet	100,0	-	2,1	3,3	1,9	-	92,7

Allt mellan 4 och 400 elever per skola

I *tabell 3* presenteras antalet elever i de enskilda grundskolorna efter kön och efter årskurs. Specialklasserna och träningsundervisningen framgår skilt under respektive skola. Skolorna är grupperade efter kommun. Förutom Mariehamn med fyra skolor samt Jomala, Finström, Saltvik och Brändö som har två skolor vardera har alla kommuner numera bara en grundskola. Strandnäs skola och Kyrkby högstadium är de största skolorna med 408 respektive 404 elever. Godby och Övernäs högstadieskolor har över 200 elever, medan Ytternäs och Vikingaåsen är de enda renodlade lågstadieskolor som når över denna gräns. Lappo och Sottunga har de minsta skolorna med 4 respektive 12 elever. Av skolorna med under 50 elever finns sex i skärgården. På fasta Åland är det Rangsby, Geta och Lumparland som tillhör denna grupp av mindre skolor.

Medan könsfördelningen totalt sett är ganska jämn, pojkarna är drygt 70 flera än flickorna, finns det stora skillnader mellan de enskilda skolorna. I Kumlinge finns det 21 pojkar men bara 8 flickor, men i Sottunga är proportionerna de omvända, 9 flickor och 3 pojkar. Årskursernas storlek varierar av naturliga orsaker mest i de mindre skolorna, där det i vissa fall saknas elever helt på vissa klasser, men även i de större skolorna finns det betydande skillnader mellan antalet elever på olika årskurser.

3. Antal elever efter skola samt kön och årskurs hösten 2006

Skolorna efter kommun	Totalt	Kön		Lägstadiet							Högstadiet				
		Flickor	Pojkar	Totalt	Åk 1	Åk 2	Åk 3	Åk 4	Åk 5	Åk 6	Totalt	Åk 7	Åk 8	Åk 9	Åk 10
Åland	3 003	1 465	1 538	1 946	316	330	312	305	349	334	1 057	351	356	345	5
Brändö															
Brändö skola	45	19	26	21	3	4	3	5	4	2	24	7	10	7	-
Lappo skola	4	3	1	4	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Eckerö															
Eckerö skola	66	36	30	66	8	12	11	9	12	14	-	-	-	-	-
Finström															
Källbo skola	128	66	62	128	20	24	20	26	17	21	-	-	-	-	-
Pålsböle skola	61	31	30	61	12	8	6	8	14	13	-	-	-	-	-
Föglö															
Föglö skola	56	24	32	36	8	4	10	6	3	5	20	6	4	10	-
Geta															
Geta skola	25	13	12	25	5	3	-	5	5	7	-	-	-	-	-
Hammarland															
Näfsby skola	97	43	54	97	16	19	14	10	23	15	-	-	-	-	-
Jomala															
Södersunda skola	86	48	38	86	18	15	9	13	14	17	-	-	-	-	-
Vikingaåsens skola	212	98	114	212	31	42	28	35	37	39	-	-	-	-	-
Kumlinge															
Kumlinge skola	29	8	21	13	3	2	2	2	-	4	16	6	6	4	-
Kökar															
Kökar skola	37	19	18	26	8	-	3	8	5	2	11	4	1	6	-
Lemland															
Lemlands skola	136	58	78	136	24	32	16	16	29	19	-	-	-	-	-
Lumparland															
Lumparlands skola	31	17	14	31	7	4	4	5	5	6	-	-	-	-	-
Saltvik															
Rangsby skola	48	25	23	48	6	8	11	8	8	7	-	-	-	-	-
Ödkarby skola	71	39	32	71	12	9	14	10	17	9	-	-	-	-	-
Sottunga															
Sottunga skola	12	9	3	6	-	-	3	1	-	2	6	3	-	3	-
-därav spec. (SAN)	2	1	1	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Sund															
Sunds skola	90	42	48	90	15	9	15	12	25	14	-	-	-	-	-
Vårdö															
Vårdö skola	28	15	13	28	2	7	2	4	5	8	-	-	-	-	-
Mariehamn															
Strandnäs skola	408	212	196	267	38	49	52	46	48	34	141	45	46	50	-
-därav spec.klass. (SAN)	22	8	14	13	1	2	1	4	3	2	9	2	4	3	-
Ytternäs skola	266	111	155	266	48	46	45	41	38	48	-	-	-	-	-
Övernäs skola	191	103	88	191	27	30	36	27	34	37	-	-	-	-	-
Övernäs högstadieskola	230	118	112	-	-	-	-	-	-	-	230	77	78	75	-
Norra Ålands högstadiedistrikt															
Godby högstadieskola	242	126	116	8	-	2	1	1	1	3	234	82	82	70	-
-därav spec.klass. (SAN)	17	7	10	8	-	2	1	1	1	3	9	3	1	5	-
Södra Ålands högstadiedistrikt															
Kyrkby högstadieskola	404	182	222	29	5	1	5	5	5	8	375	121	129	120	5
-därav spec.klass. (SAN)	19	10	9	9	2	-	-	1	1	5	10	3	3	4	-
-därav trän.und. (STR)	31	12	19	20	3	1	5	4	4	3	11	3	3	-	5

Norra Ålands högstadiedistrikt omfattar kommunerna Finström, Geta, Saltvik, Sund och Vårdö.

Södra Ålands högstadiedistrikt omfattar kommunerna Eckerö, Hammarland, Jomala, Lemland och Lumparland.

Träningsundervisningen på grundskolenivå för hela Åland är förlagd till Kyrkby högstadieskola.

SAN = specialundervisning, anpassade lärokurser. STR = specialundervisning, träningsundervisning

Landsbygden har mest grundskolelever i förhållande till befolkningen

Tabell 4 visar antalet elever kommunvis, d.v.s. hur många elever från varje kommun som går i grundskolan. Antalet framgår skilt för allmänundervisning, specialundervisning samt träningsundervisning. Vidare ser man hur många elever varje kommun har i sina egna skolor, i skolor som man upprätthåller gemensamt med andra kommuner samt i andra kommuners skolor. Den största gruppen som går i annan kommuns skola är elever från Järsö-Nåtöområdet i Lemland som av geografiska orsaker går i skola i Mariehamn.

Totalt är 225 elever hemmahörande i skärgården, vilket är knappt åtta procent av samtliga elever, eller något under skärgårdens andel av befolkningen. Också Mariehamn har en lägre andel av grundskoleleverna än av totalbefolkningen. Stadens 1 061 elever utgjorde drygt 35 procent av samtliga. Följaktligen har landsbygden en större andel av eleverna än av befolkningen. Drygt 57 procent av eleverna bor på landsbygden, eller totalt 1 719 stycken. Jomala, Lemland och Finström har tillsammans 1 025 elever eller över en tredjedel av totalantalet.

Inklusive två åländska elever som går i skola utanför Åland är totalantalet grundskolelever 3 005. Detta innebär att mer än var nionde ålänning är grundskolelev.

4. Antal elever efter kommun hösten 2006

Elevens hemkommun	Elever totalt		Typ av undervisning			Typ av skola		
	Antal	Procent av Åland	Allmän	Special (SAN)	Tränings (STR)	Egen	Gemensam	Annan kommuns
Brändö	48	1,6	48	-	-	48	-	-
Eckerö	107	3,6	103	1	3	64	43	-
Finström	291	9,7	277	8	6	188	100	3
Föglö	56	1,9	56	-	-	56	-	-
Geta	43	1,4	40	-	3	25	18	-
Hammarland	170	5,7	163	6	1	96	74	-
Jomala	491	16,3	480	7	4	298	185	8
Kumlinge	30	1,0	30	-	-	28	-	2
Kökar	37	1,2	37	-	-	37	-	-
Lemland	244	8,1	240	4	-	136	65	43
Lumparland	44	1,5	44	-	-	31	13	-
Saltvik	189	6,3	181	7	1	118	71	-
Sottunga	12	0,4	10	2	-	12	-	-
Sund	140	4,7	138	2	-	90	49	1
Vårdö	42	1,4	42	-	-	28	14	-
Mariehamn	1 061	35,3	1 025	23	13	1 044	13	4
Landskomm.	1 944	64,7	1 889	37	18	1 255	632	57
- Landsbygden	1 719	57,2	1 666	35	18	1 046	618	55
- Skärgården	225	7,5	223	2	-	209	14	2
Åland	3 005	100,0	2 914	60	31	2 299	645	61

Med Gemensam skola avses högstadieskola som kommunen upprätthåller i form av kommunalförbund tillsammans med andra kommuner. Också träningsundervisningen vid Kyrkby högstadieskola ingår i denna kategori.

Två elever som går i skola utanför Åland ingår i Annan kommuns skola.

Två procent i specialklass

Den klassbundna specialundervisningen (san) presenteras i *tabell 5 och 6*. De 60 elever som går i specialklass utgör drygt två procent av samtliga elever. Andelen av pojkarna är något högre än av flickorna vilket har varit fallet hela 2000-talet. En förändring har däremot skett såtillvida att det i början av decenniet var en större andel av lågstadieleverna än av högstadieleverna som fick denna typ av undervisning, medan förhållandet på senare år har blivit det motsatta, främst p.g.a. av att andelen som går i specialklass har stigit på högstadiet.

5. Elever i klassbunden specialundervisning efter kön och årskurs hösten 2006

	Totalt	Lågstadiet						Högstadiet				
		Totalt	Åk 1	Åk 2	Åk 3	Åk 4	Åk 5	Åk 6	Totalt	Åk 7	Åk 8	Åk 9
Totalt												
Antal	60	32	3	4	2	7	5	11	28	8	8	12
Procent	2,0	1,7	1,0	1,2	0,7	2,3	1,4	3,3	2,7	4,2	4,7	3,5
Flickor												
Antal	26	15	1	1	1	4	2	6	11	3	3	5
Procent	1,8	1,6	0,7	0,6	0,6	2,7	1,2	3,6	2,1	1,7	1,8	2,9
Pojkar												
Antal	34	17	2	3	1	3	3	5	17	5	5	7
Procent	2,2	1,8	1,4	1,9	0,6	2,0	1,8	3,0	3,2	2,8	3,1	4,0

Procenten anger andel av alla elever på respektive årskurs exklusive träningsundervisningen (STR)

6. Andel elever i klassbunden specialundervisning efter kön och stadium 2000 - 2006, procent

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Grundskolan totalt	1,7	1,7	2,2	2,0	1,9	2,0	2,0
Flickor	1,2	1,1	1,3	1,4	1,8	1,5	1,8
Pojkar	2,1	2,2	3,1	2,6	2,0	2,5	2,2
Lågstadiet	1,8	1,7	2,0	1,4	1,4	1,3	1,7
Flickor	1,5	1,3	1,0	0,8	0,9	0,9	1,6
Pojkar	2,2	2,2	3,0	2,1	1,8	1,7	1,8
Högstadiet	1,2	1,4	2,8	3,1	2,9	3,3	2,7
Flickor	0,5	0,7	1,9	2,5	3,6	2,6	2,1
Pojkar	1,9	2,1	3,6	3,7	2,2	4,0	3,2

Få börjar skolan som sexåringar

Skolgången inleds vanligen det år eleven fyller sju år, men i vissa fall börjar någon elev ett år tidigare eller ett år senare. *Tabell 7* visar åldersfördelningen för ettorna enligt den ålder de kommer att ha den 31 december 2006. Drygt 95 procent är sju år, medan knappt 4 procent är åtta år och drygt 1 procent sex år. Av de elever som skulle ha börjat skolan i höst är det sju som har fått uppskov till nästa år.

7. Antal elever i årskurs 1 efter ålder och kön hösten 2006

	Totalt	Ålder		
		6 år	7 år	8 år
Totalt				
Antal	313	4	298	11
Procent	100,0	1,3	95,2	3,5
Flickor				
Antal	139	1	137	1
Procent	100,0	0,7	98,6	0,7
Pojkar				
Antal	174	3	161	10
Procent	100,0	1,7	92,5	5,7

Tabellen omfattar inte elever i träningsundervisningen.

Hälften åker skolskjuts

Tabell 8 visar att över 1 500 elever, eller något över hälften får skolskjuts. Andelen är högst på landsbygden, nästan 80 procent. Till Mariehamns skolor får mindre än fyra procent av eleverna skjuts, bland dem eleverna från Järsö-Nåtö-området.

8. Skolskjutsar hösten 2006

Region	Elever totalt	Elever som får skol-skjuts	Därav skjuts-berättigade	Procent av eleverna som får skolskjuts
Mariehamn	1 095	40	59	3,7
Landskomm.	1 908	1 506	1 323	78,9
-Landsbygden	1 697	1 353	1 179	79,7
-Skärgården	211	153	144	72,5
Åland	3 003	1 546	1 382	51,5

Regionindelningen avser skolornas läge och inte elevernas hemkommuner.

Sjunkande elevantal

Tabell 9 och 10 visar hur antalet elever har förändrats under perioden 2000 – 2006, dels efter årskurs, dels i de enskilda skolorna. Antalet grundskolelever nådde sin kulmen 2003, då det var nästan 3 100, varefter det har minskat något, så att det nu nästan är nere på 3 000. Antalet lågstadielever har visat en sjunkande tendens hela perioden, medan antalet högstadielever har ökat, även om också högstadieleverna blev något färre 2006.

Att antalet lågstadielever minskar kan förklaras med att allt färre av de stora årskullar som föddes under ”baby-boomens” år från 1988 – 1995 finns kvar på lågstadiet, och i grundskolan överhuvudtaget, medan allt flera årskurser nu upptas av de mindre årskullar som har fötts från 1996 och framåt. Årliga flyttningsöverskott för Åland i de yngre åldersgrupperna har medfört att årsklasserna har vuxit något. Åldersstrukturen är dock sådan att antalet grundskolelever kommer att sjunka betydligt de närmaste åren trots det tillskott som inflyttningen kan väntas ge. Mera fakta om den väntade utvecklingen av antalet elever finns i ÅSUBs statistikrapport 2006:4, Det framtida elevunderlaget på Åland.

Jämfört med år 2000 har 14 av dagens skolor färre elever i år medan 10 har flera. Det är främst i högstadieskolorna och de stora lågstadieskolorna som eleverna har ökat men också flera mindre skolor visar en ökning. Den största tillväxten har Kyrkby högstadieskola haft, där elevantalet har vuxit med en fjärdedel eller nästan 80 personer.

Antalet elever som har gått ut grundskolan årligen 2001 – 2006 visas i *tabell 11*, eftersom det inte helt sammanfaller med antalet nior. Orsaker till skillnaderna är att antalet elever kan ändras från höstterminen till vårterminen samt att eleverna i träningsundervisningen går ytterligare ett år och lämnar grundskolan först det år de fyller sjutton år. De senaste åren har antalet elever som har gått ut grundskolan varit i storleksordningen 350 stycken per år.

9. Antal elever efter årskurs höstterminerna 2000 – 2006

Årskurs	År						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Totalt	2 993	3 012	3 078	3 094	3 047	3 058	3 003
Lågstadiet	2 081	2 038	2 059	2 031	1 998	1 989	1 946
Högstadiet	912	974	1 019	1 063	1 049	1 069	1 057
1	339	319	348	310	306	336	316
2	340	343	320	342	308	308	330
3	338	343	351	329	345	308	312
4	359	338	347	352	333	352	305
5	339	357	340	352	354	333	349
6	366	338	353	346	352	352	334
7	303	366	341	355	347	353	351
8	306	301	368	339	360	348	356
9	300	305	306	368	339	365	345
10	3	2	4	1	3	3	5

10. Antal elever efter skola höstterminerna 2000 – 2006

Skola	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Åland	2 993	3 012	3 078	3 094	3 047	3 058	3 003
Brändö	61	58	60	62	57	53	45
Lappo	8	5	8	6	7	6	4
Eckerö	71	73	77	70	65	65	66
Emkarby	50	50	48	50	47	.	.
Källbo (Godby) ¹⁾	83	81	75	75	84	140	128
Pålsböle	56	54	60	59	57	58	61
Föglö	58	59	56	54	59	59	56
Geta	42	40	37	33	26	25	25
Näfsby	117	112	123	115	104	100	97
Södersunda	104	103	85	83	81	83	86
Vikingaåsen	217	216	219	223	224	232	212
Enklinge	6	7	6	4	.	.	.
Kumlinge ²⁾	45	44	42	40	41	32	29
Kökar	31	31	31	33	35	33	37
Lemland	135	122	138	135	126	135	136
Lumparland	29	32	30	30	31	27	31
Rangsby	58	62	62	63	61	57	48
Ödkarby	71	73	78	76	76	68	71
Sottunga	16	17	14	14	14	14	12
Sund	89	87	94	91	94	90	90
Vårdö	30	30	30	26	23	26	28
Strandnäs ³⁾	381	372	370	384	405	409	408
Ytternäs	252	256	262	259	260	262	266
Övernäs	232	211	206	209	210	198	191
Övernäs hs	199	224	245	247	223	227	230
Godby hs	226	251	266	279	255	257	242
Kyrkby hs	326	342	356	374	382	402	404
-därav trän.und. (str)	31	32	32	32	33	31	31
Distrikt							
Mariehamn	1 064	1 063	1 083	1 099	1 098	1 096	1 095
Södra Ål. Högst.distrikt ⁴⁾	968	968	996	998	980	1 013	1 001
Norra Ål. Högst.distrikt	705	728	750	752	723	721	693
Övriga skärgården	225	221	217	213	213	197	183
Träningsundervisningen	31	32	32	32	33	31	31

¹⁾ När Källbo skola öppnades 2005 ersatte den Godby och Emkarby skolor

²⁾ När Enklinge skola stängdes 2004 överfördes eleverna till Kumlinge skola

³⁾ För 2000 är siffrorna för Strandnäs summerade för de två separata skolor som fanns då (låg- respektive högstadium)

⁴⁾ Exklusive träningsundervisningen

11. Elever som gått ut grundskolan vårterminerna 2001 - 2006

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Totalt	297	299	310	357	339	359
Med avgångsbetyg	297	298	309	355	338	359
Med skiljebetyg	-	1	1	2	1	-
Flickor	145	142	142	187	156	169
Med avgångsbetyg	145	142	142	186	156	169
Med skiljebetyg	-	-	-	1	-	-
Pojkar	152	157	168	170	183	190
Med avgångsbetyg	152	156	167	169	182	190
Med skiljebetyg	-	1	1	1	1	-

En femtedel läser engelska redan på tvåan

Att det finns relativt utförliga statistikuppgifter om språkstudierna i grundskolan beror på att valfriheten är betydande när det gäller språkundervisningen. Detta gör att det finns olika alternativ för när språkstudierna börjar, både för engelskan och de valfria språken, och framförallt beträffande elevernas val av frivilliga språk. Därför är det av intresse att kunna se hur dessa valmöjligheter tar sig konkret uttryck och vilka skillnader det finns i detta avseende mellan könen, mellan olika skolor och mellan olika årskurser.

Från och med årskurs tre läser alla elever engelska. Tre skolor har dock undervisning i engelska redan från ettan, vilket betyder att sex procent av ettorna läser engelska. På tvåan läser eleverna engelska i sju skolor, vilket gör att andelen av eleverna är nästan 22 procent.

12. Engelskastudier på lågstadiet efter årskurs och kön hösten 2006

	Årskurs					
	1	2	3	4	5	6
Antal skolor där engelska studeras på respektive årskurs	3	7	24	24	24	24
Andel av eleverna som studerar engelska	6,1	21,9	100,0	100,0	100,0	100,0
Flickor	4,3	24,4	100,0	100,0	100,0	100,0
Pojkar	7,5	19,7	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabellen omfattar inte elever i träningsundervisningen.

Finskan dominerar de frivilliga språkstudierna på lågstadiet

Språkstudierna på lågstadiet framgår i *tabell 13* samt i *tabell 14*, där utvecklingen på årskurs sex 2000 – 2006 visas. Som nämnts varierar det mellan kommunerna från vilken årskurs man börjar läsa frivilliga språk. Hur stor andel som läser språk före årskurs fem beror således på både i hur många skolor man har möjlighet att välja språk och hur stor del av eleverna som har utnyttjat denna möjlighet.

På årskurs fyra läser sju procent ett valfritt språk, på årskurs fem 94 procent och på årskurs sex 87 procent. På sexan läser 80 procent finska, 4 procent tyska och 3 procent franska.

Andelen av sexorna som läser något valfritt språk har varierat en hel del under perioden 2000 – 2006. Varje år har en större andel av flickorna än av pojkarna läst ett valfritt språk. År 2006 är andelen för flickorna 89 procent och för pojkarna 85 procent, vilket är en ovanligt liten skillnad.

13. Frivilliga språkstudier på lågstadiet efter kön och årskurs hösten 2006

	Antal elever åk 1 - 6	Procent av eleverna per årskurs					
		1	2	3	4	5	6
Elever med valfritt språk							
Totalt	633	-	-	-	7,0	94,2	86,7
Flickor	321	-	-	-	6,8	95,8	88,8
Pojkar	312	-	-	-	9,7	92,7	84,6
Finska							
Totalt	594	-	-	-	7,0	89,6	79,8
Flickor	299	-	-	-	6,8	90,5	81,1
Pojkar	295	-	-	-	7,1	88,7	78,4
Tyska							
Totalt	30	-	-	-	2,0	2,9	4,2
Flickor	16	-	-	-	2,7	2,4	4,7
Pojkar	14	-	-	-	1,3	3,4	3,7
Franska							
Totalt	21	-	-	-	2,0	1,7	2,7
Flickor	14	-	-	-	2,7	3,0	3,0
Pojkar	7	-	-	-	1,3	0,6	2,5

Tabellen omfattar inte elever i träningsundervisningen.

Inom ramen för en försöksverksamhet prövar sex elever i Föglö på att läsa alla tre frivilliga språk på åk 4.

14. Frivilliga språkstudier på årskurs 6 efter kön år 2000 - 2006, procent av eleverna

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Elever med valfritt språk							
Totalt	90,6	93,4	86,5	82,1	84,8	86,2	86,7
Flickor	96,3	95,5	93,9	92,9	90,7	94,4	88,8
Pojkar	84,4	91,7	79,9	71,9	79,8	77,8	84,6
Finska							
Totalt	81,3	84,8	80,5	76,6	78,2	78,5	79,8
Flickor	86,3	88,3	89,7	86,3	83,9	83,7	81,1
Pojkar	75,7	81,8	72,3	67,4	73,4	73,1	78,4
Tyska							
Totalt	4,1	6,0	5,2	3,5	4,0	4,3	4,2
Flickor	3,2	3,2	3,6	4,2	4,3	5,6	4,7
Pojkar	5,2	8,3	6,5	2,8	3,7	2,9	3,7
Franska							
Totalt	5,2	2,7	0,9	2,0	2,6	3,4	2,7
Flickor	6,8	3,9	0,6	2,4	2,5	5,1	3,0
Pojkar	3,5	1,7	1,1	1,7	2,7	1,8	2,5

Tabellen omfattar inte elever i träningsundervisningen.

Nästan 80 procent läser frivilliga språk på högstadiet

Tabellerna 15 – 17 visar elevernas språkval på högstadiet. Någon statistik om engelskan redovisas inte för högstadiet, eftersom det är obligatoriskt för alla. Också i högstadiet kan man välja att läsa finska, tyska och franska som valfria språk. Man kan läsa inget, ett eller flera av språken.

Totalt i högstadiet läser 72 procent av eleverna finska, 18 procent tyska och 16 procent franska. Gemensamt för alla tre språk är att det är en större andel av flickorna än av pojkarna som har valt att studera dem. Av högstadieleverna läser 27 procent två frivilliga språk, 52 procent ett språk, medan 21 procent inte läser något frivilligt språk. Någon enstaka läser tre frivilliga språk, men ingår här i kategorin två språk. Det är fråga om någon elev som redan har goda kunskaper i ett av de frivilliga språken och enbart avlägger prov i detta språk utan att delta i undervisningen. Av flickorna läser 35 procent två språk mot 19 procent av pojkarna. Andelen pojkar som inte läser något frivilligt språk är 30 procent mot 12 procent för flickorna.

Nivå A2 innebär att språket börjat läsas på lågstadiet, medan B1 och B2 står för språk som påbörjas på högstadiet. B1 är en längre lärokurs, minst sex veckotimmar, och B2 en kortare lärokurs, minst fyra veckotimmar. Av dem som läser finska på högstadiet har större delen A2-finska, medan det för tyskans och franskans del är B1 som dominerar.

Det finns rätt stora variationer mellan skolorna när det gäller hur stor del av eleverna som har valt att läsa olika språk. Finska läses i alla nio skolor med högstadieundervisning, tyska i sex och franska i sju skolor. Övernäs högstadieskola har den klart högsta andelen av eleverna som läser två frivilliga språk, eller drygt 50 procent.

15. Frivilliga språkstudier på högstadiet efter skola, procent

Skola	Andel elever efter språk			Andel elever efter antal språk		
	Finska	Tyska	Franska	Inget	Ett	Två
Totalt	72,1	17,5	15,8	21,1	52,1	26,8
Brändö	91,7	29,2	-	8,3	62,5	29,2
Föglö	70,0	-	20,0	30,0	50,0	20,0
Kumlinge	87,5	-	-	12,5	87,5	-
Kökar	72,7	18,2	9,1	18,2	63,6	18,2
Sottunga	50,0	-	16,7	33,3	66,7	-
Strandnäs	67,4	14,9	11,3	27,0	52,5	20,6
Övernäs hs	81,7	29,1	31,3	9,1	38,3	52,6
Godby	74,4	11,1	8,1	18,8	68,4	12,8
Kyrkby	64,8	16,5	14,3	28,6	47,5	23,9

Tabellen omfattar inte elever i träningsundervisningen.

16. Frivilliga språkstudier på högstadiet efter kön och årskurs hösten 2006

	Åk 7-9		Procent av eleverna per årskurs		
	Antal	Procent	7	8	9
Antal språk					
Totalt					
Inget friv. språk	221	21,1	14,7	19,8	29,0
Ett språk	545	52,1	47,4	58,6	50,1
Två språk	280	26,8	37,9	21,5	20,9
Flickor					
Inget friv. språk	64	12,4	8,3	9,2	19,7
Ett språk	273	52,9	45,0	60,7	53,8
Två språk	179	34,7	46,7	30,1	26,6
Pojkar					
Inget friv. språk	157	29,6	21,4	28,9	38,4
Ett språk	272	51,3	50,0	56,8	46,5
Två språk	101	19,1	28,6	14,2	15,1
De enskilda språken					
Finska					
Totalt	754	72,1	78,2	74,2	63,8
Flickor	413	80,0	84,4	84,0	71,7
Pojkar	341	64,3	71,4	65,8	55,8
Tyska					
Totalt	183	17,5	22,4	13,3	16,8
Flickor	103	20,0	24,4	15,3	19,7
Pojkar	80	15,1	20,2	11,6	14,0
Franska					
Totalt	165	15,8	22,4	13,6	11,3
Flickor	114	22,1	29,4	20,9	15,6
Pojkar	51	9,6	14,9	7,4	7,0
Nivå					
Finska					
A2	609	58,2	65,2	56,9	52,5
B1	145	13,9	12,9	17,3	11,3
B2	-	-	-	-	-
Tyska					
A2	27	2,6	3,2	1,4	3,2
B1	156	14,9	19,3	11,9	13,6
B2	-	-	-	-	-
Franska					
A2	25	2,4	3,2	2,0	2,0
B1	139	13,3	19,3	11,6	9,0
B2	1	0,1	-	-	0,3

Tabellen omfattar inte elever i träningsundervisningen.

17. Frivilliga språkstudier på årskurs 9 år 2000 - 2006, procent av eleverna

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Antal språk							
Totalt							
Inget friv. språk	..	21,7	31,1	22,2	16,4	23,1	29,0
Ett språk	..	30,7	37,0	47,7	55,5	47,5	50,1
Två språk	..	47,7	32,1	30,1	28,1	29,4	20,9
Flickor							
Inget friv. språk	..	12,6	18,0	15,1	13,6	13,1	19,7
Ett språk	..	31,5	33,8	49,5	46,1	48,2	53,8
Två språk	..	55,9	48,2	35,4	40,3	38,7	26,6
Pojkar							
Inget friv. språk	..	29,9	42,2	30,1	18,8	31,8	38,4
Ett språk	..	29,9	39,8	45,7	63,5	46,9	46,5
Två språk	..	40,1	18,7	24,3	17,7	21,4	15,1
De enskilda språken							
Finska							
Totalt	77,1	68,3	62,0	66,3	74,9	68,9	63,8
Flickor	80,3	78,3	74,1	71,9	81,2	77,4	71,7
Pojkar	74,0	59,2	51,8	60,1	69,6	61,5	55,8
Tyska							
Totalt	35,0	29,3	23,0	22,7	23,0	22,2	16,8
Flickor	41,5	34,3	30,9	22,4	24,7	25,6	19,7
Pojkar	28,7	24,8	16,3	23,1	21,5	19,3	14,0
Franska							
Totalt	12,8	16,0	14,8	14,8	14,0	12,5	11,3
Flickor	17,0	25,2	25,9	21,4	20,8	19,6	15,6
Pojkar	8,7	7,6	5,4	7,5	8,3	6,3	7,0

Tabellen omfattar inte elever i träningsundervisningen.

Datorbehovet mättat?

Tabell 18 ger en översikt över skolornas datautrustning och tabell 19 visar utvecklingen från 2001 och framåt. Totalt har de åländska grundskolorna drygt 770 datorer, vilket är ungefär samma antal som de två föregående åren, men ungefär 150 flera än år 2001. Över 500 av datorerna är anskaffade år 2004 eller senare. Nästan 620 används främst för undervisning och studier. Om man sätter denna siffra i förhållande till antalet elever blir resultatet 4,9 elever per dator, vilket är ungefär samma nivå som 2004 och 2005. Datortätheten varierar dock betydligt mellan skolorna. Allt från elva till två elever per dator förekommer.

Internetanslutningarna har förändrats betydligt under de senaste fem åren såtillvida att modem- och ISDN-anslutningarna har ersatts av bredband. Det förekommer dock ännu att modem används för någon enstaka dator. Nästan hälften av skolorna har fast Internetanslutning, medan de övriga har bredband.

18. Datorer och nätanslutningar hösten 2006

Skola	Antal datorer				Elever per dator	Internetanslutning			
	I bruk	Anskaffade 2004 eller senare	Används främst för undervisn. o. studier	- av dessa med Inter- netanslutn.		Fast förbind.	ADSL (bred- band)	Tråd- löst bred- band	ISDN
Totalt	772	505	618	588	4,9	12	14	2	-
Brändö	6	6	4	4	11,3	1	1	-	-
Lappo	3	-	1	1	4,0	-	1	-	-
Eckerö	13	6	10	10	6,6	1	-	-	-
Källbo	41	20	35	35	3,7	-	1	-	-
Pålsböle	16	7	14	14	4,4	-	1	-	-
Föglö	26	12	20	11	2,8	-	1	1	-
Geta	14	8	11	10	2,3	1	-	-	-
Näfsby	19	2	16	16	6,1	1	-	-	-
Södersunda	11	5	9	9	9,6	1	-	-	-
Vikingaåsen	33	18	27	27	7,9	1	-	-	-
Kumlinge	14	4	10	10	2,9	-	1	-	-
Kökar	16	-	13	10	2,8	-	1	-	-
Lemland	26	20	22	22	6,2	-	1	1	-
Lumparland	17	6	13	13	2,4	-	1	-	-
Rangsby	19	15	14	14	3,4	-	1	-	-
Ödkarby	24	-	13	13	5,5	-	1	-	-
Sottunga	7	2	6	4	2,0	-	1	-	-
Sund	12	1	9	3	10,0	-	1	-	-
Värdö	8	-	6	6	4,7	-	1	-	-
Strandnäs	110	105	84	84	4,9	1	-	-	-
Ytternäs	62	58	51	51	5,2	1	-	-	-
Övernäs	49	34	39	39	4,9	1	-	-	-
Övernäs hs	51	31	45	45	5,1	1	-	-	-
Godby hs	71	47	55	46	4,4	1	-	-	-
Kyrkby hs	104	98	91	91	4,4	1	-	-	-

När det gäller Internetanslutningar betyder "1" att skolan har ifrågavarande anslutning.

19. Datorer och nätanslutningar 2001 - 2006

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Datorer						
Datorer i bruk	616	663	678	778	761	772
Används främst för undervisning och studier	510	550	544	631	611	618
Elever per dator	5,9	5,6	5,7	4,8	5,0	4,9
Antal skolor med olika Internetanslutningar						
Fast förbindelse	10	9	10	10	12	12
ADSL (bredband)	-	2	7	14	12	14
Trådlöst bredband	-	-	-	-	3	2
ISDN	15	12	8	2	-	-
Modem	3	4	2	-	-	-